

stichting
onyame

in deze nieuwsbrief **BRIEF VAN ROSEMARY UIT GHANA** **VERSLAG VAN MARLEEN OMA IN GHANA** **REISVERSLAG GINA EN LIZETTE ONDERTUSSEN IN NL** **VAN HET BESTUUR**

brief van rosemary uit ghana

Ik ben Rosemary Atuntue. Ik kom uit Kanjarga, een dorpje in het Builsa district. Ik ben eindejaars student van de verpleegkunde opleiding in Navrongo. Ik rondde de middelbare school af in 2013, maar mijn ouders konden het zich niet veroorloven mij verder naar school te laten gaan en ik had daarna dus niets te doen. Ik ging naar Accra om werk te zoeken en kreeg een baantje als huishoudelijke hulp. Ik werkte daar van 2013 tot 2016. Toen raakte ik mijn baan kwijt, maar de moeder van mijn vriend (nu mijn man) werkte bij Stichting Onyame. Zij introduceerde me bij de stichting en ik werd aangenomen als huismoeder in het opvanghuis in Sandema.

Ik werkte twee jaar in het opvanghuis voor ik toegelaten werd tot de opleiding verpleegkunde. Stichting Onyame sponsort me en helpt mij zo een beroepsopleiding te volgen en mijn carrière-droom werkelijkheid te laten worden. In mijn vrije weekenden ga ik nog steeds naar het opvanghuis om de nieuwe huismoeder te helpen en te helpen met de administratie van het project.

Ik ben echt heel dankbaar voor wat Stichting Onyame in mijn leven doet en in de levens van vele andere jongeren in Ghana, met name in Sandema in de Upper East Region. Al dat ik nu zeggen wil is: God zegene alle donoren van Stichting Onyame. Ik weet dat alles zonder Stichting Onyame niet makkelijk voor me geweest zou zijn. Lang leve Stichting Onyame, lang leve alle donoren van Stichting Onyame, lang leve mama Marleen en lang leve mama Vida. Ik hou van jullie allemaal •

Rosemary

verslag van marleen

Van 7 oktober 2019 t/m 11 februari 2020 ben ik weer in Ghana geweest. Er zijn, naast mijn moeder, (om beurten) verschillende bezoeksters uit Nederland geweest. Allemaal hebben ze een goed verblijf gehad en vanuit hun eigen achtergrond en met hun individuele talenten, positief bijgedragen aan de projecten en ook weer verrijkt terug naar Nederland gegaan.

Het nieuwe computerlokaal in Chera

chera biisi fari

In Chera, een heel afgelegen dorpje in noord Ghana, zijn zonnepanelen, een internet router en vijf computers geïnstalleerd. Twee ruimtes zijn netjes opgeknapt en ingericht tot leslokalen voor de plaatselijke school. In één van de ruimtes staan de computers, in de andere een TV en DVD speler voor onderwijs. Mijn man Huub heeft in november de onderwijzers van de school wegwijs gemaakt op de computers en ook een eerste computerles voor 15 kinderen georganiseerd. De kinderen hadden nog nooit een computer in het echt gezien en ook de meeste onderwijzers hadden geen ervaring met het werken op een computer.

We hebben een jonge man, die opgegroeid is in Chera en dus de taal spreekt en nu leraar is op een school in de stad en ervaring heeft met werken op de computer, bereid gevonden om wekelijks naar Chera te komen om zowel de leerkrachten als de kinderen computerles te geven. Helaas gingen, net na het installeren van alle spullen en de eerste lessen door Huub, het onderwijzpersoneel in Ghana, inclusief de onderwijzers in Chera, in staking zodat de computerlessen geen doorgang konden vin-

den. Aansluitend was er de (lange) kerstvakantie en nu zijn sinds een aantal weken alle scholen gesloten vanwege het Coronavirus. Op deze manier heeft men dus nog niet veel kunnen profiteren van de nieuwe faciliteiten. Maar we hopen dat daar na de huidige crisis verandering in zal komen.

De verschillende bezoekers hebben in ieder geval al kunnen genieten van de stroom- en internetvoorziening in het guesthouse en ook voor ons als medewerkers is het uiteraard heerlijk om deze luxe tot onze beschikking te hebben. Dank aan het Umoja Fonds, Colijn IT en basisschool De Wegwijzer voor hun bijdragen aan dit project.

Het medisch werk in de kliniek en omliggende dorpen verloopt naar wens.

Van de Nederlandse stichting *Baby Hope* hebben we tien dozen met kraampakketten uit Nederland ontvangen. Een aantal spullen daaruit, zoals handschoenen, watten en desinfectiemiddelen, hebben we gedeeld met de kliniek in Chera en een aantal TBA's (traditional birth attendants) die vrouwen in de dorpen helpen met bevallingen. We zijn uiteraard heel dankbaar voor deze donatie.

women & youth empowerment

Zo'n 180 vrouwen krijgen jaarlijks twee microkredieten en dieren te leen en training op verschillende gebieden, om hen zo te helpen een beter bestaan op te bouwen. We hebben de afgelopen twee jaar gewerkt aan de verbeterpunten die eerder uit een evaluatie naar voren waren gekomen en zijn nu klaar om dit jaar uit te breiden met een paar nieuwe groepen.

Met twee vrouwen die niet goed om konden gaan met een microkrediet zijn we bezig een varkensfokkerij op te zetten.

Meerdere groepen hebben zich aangemeld. Als voorbereiding hebben we hen voorgesteld eerst een bankrekening te openen, maandelijks samen te komen en contributie te betalen. Wanneer er genoeg eigen geld op hun rekening staat, kunnen ze eerst elk een kleine lening van zichzelf nemen. Op die manier kunnen zowel zijzelf als wij zien hoe ze hiermee omgaan, voordat ze eventueel voor onze leningen in aanmerking komen. Een paar groepen hebben inmiddels hieraan voldaan en komen dit jaar in aanmerking voor een lening.

nieuwbouw doninga

Van *Open Kerk* in Ermelo hadden we een mooie bijdrage gekregen om onze ontmoetingsruimte in Doininga op te knappen. Maar omdat er eigenlijk best veel aan moest gebeuren en de donatie voldoende was om een wat groter en beter iets neer te zetten, hebben we daarvoor gekozen. We hebben namelijk de kraal voor onze koeien, een robuuste omheining van cementblokken die niet meer gebruikt werd, gebruikt om een heus gebouw van te maken. Deze week gaat de vloer er nog in en dan is het helemaal klaar. We zijn heel blij met dit multifunctionele gebouw. Naast onze vrouwengroepen zal ook de plaatselijke kerk er gebruik van maken, evenals de kinderen van het dorp voor uiteenlopende activiteiten. Doordat het een gesloten gebouwtje is geworden, maar met ruime ventilatie, zullen zon en regen ons niet meer deren •

Het nieuwe gebouw in Doininga

oma in ghana

De eerste twee weken is Marian, Marleen's moeder, mee geweest naar Ghana. Voor beide mooi en bijzonder dat dit mogelijk was en het allemaal goed is verlopen. Ze zijn onder andere met een binnenlandse vlucht naar het noorden geweest om alle projecten samen te bezoeken. Marian schrijft hierover het volgende:

Ik ga iets vertellen over mijn reis naar Ghana. Van te voren keek ik er naar uit en zag ik er ook tegen op. Maar ik ben heel blij dat ik het heb kunnen doen. Door Marleen word ik altijd goed op de hoogte gehouden, maar het is toch anders om er zelf te zijn.

Het begon goed, de eerste dag was ik jarig. Wat een feest hebben ze ervan gemaakt, alles prachtig versierd, velen kwamen Oma feliciteren met cadeautjes, thuis had ik wat lekkers gebakken en meegenomen, dus groot en klein genoten.

Ik logeerde in een eigen kamer met toilet en heel luxe: een airco. Vergeleken met de vorige keer dat ik hier was, is er heel veel verbeterd; wat Marleen daar allemaal opgebouwd heeft, samen met Onyame natuurlijk, geweldig. Al die projecten in het noorden, ongelooflijk hoeveel vrouwen, dus gezinnen, er een beter bestaan hebben gekregen en ook kinderen en jongeren die opgevangen worden. Ook in de kliniek, die heel goed draait, worden heel veel patiënten goed geholpen. Marleen heeft daar fijne medewerkers, die voor de mensen klaar staan.

We zijn bij Lydia (pleegdochter van Marleen) en haar gezin op bezoek geweest. Zij wonen heel primitief in de binnenlanden. Ze waren erg blij dat we kwamen. Speciaal voor Oma (ik ben daar voor iedereen *Oma*, zoals Marleen *Mama* is) hadden ze de dag voordat we kwamen een wc-pot aangeschaft; Oma kon toch niet zomaar in de bosjes gaan zitten. Ik vraag me af of ze hem zelf ook nog gebruiken. We hebben daar een nachtje geslapen en de andere dag weer afscheid genomen. Het was heel fijn.

We hebben alle projecten bezocht; overal waren ze erg blij ons te zien. Marleen is daar de koningin, dus ik voelde me de koninginmoeder. In één van de dorpen, waar we overnachtten, kwamen 's morgens, om 7 uur, de dominee en zijn vrouw naar ons toe, om mij te begroeten. Ik sliep nog en Marleen heeft me maar laten liggen en later op de

De kleintjes zijn dol op 'oma'

dag zijn wij hen wezen groeten. Ook zijn we een paar dagen in het kinderkuis in Sandema geweest. De hele reis was erg indrukwekkend, teveel om allemaal op te noemen.

De terugreis van noord naar zuid is een verhaal apart. Frank, de chauffeur, zou ons naar Tamale, het vliegveld brengen, maar helaas waren we te laat en misten we het vliegtuig. De volgende morgen, om 6 uur gingen we weer naar het vliegveld, in de hoop dat er die dag plaats voor ons zou zijn in één van de vluchten. Uren hebben we daar gewacht en uiteindelijk kwam er 's middags 1 plaats vrij. Van te voren had ik al tegen Marleen gezegd "Ik ga niet alleen hoor", maar ik had niet veel te kiezen, want de volgende dag zou mijn vliegtuig naar Nederland vertrekken. Dus ik met het vlieg-

tuig en Marleen met openbaar vervoer, d.w.z. uren in slechte en oude bussen zitten. Ik vond het allemaal heel spannend. Gelukkig, in Accra stond Sarah, mijn trouwe hulp, op me te wachten. Ik was erg blij haar te zien. Nu Marleen nog, hoe lang zou ze erover doen en als alles maar goed gaat. Ja hoor, de volgende morgen, na de hele nacht doorgereisd te hebben, kwam ze doodmoe maar gezond en wel weer thuis. Wat was ik opgelucht!

Nog een leuk voorval, Angela, een klein meisje bij Marleen in huis, zat bij mij op schoot en was

nieuwsgierig hoe ik aanvoelde. Ze kneep o.a. in mijn armen en even later vertelde ze aan Marleen: "Mama, Oma heeft andere armen dan jij." Marleen vroeg: "Wat is er dan anders?" Haar antwoord was: "Ze heeft water in haar armen."

Ik heb een hele fijne tijd gehad. Marleen en de mensen om haar heen waren erg goed voor me. Heel erg bedankt allemaal. Ik ben heel dankbaar dat ik deze reis kon maken. Ik hoop dat Marleen nog heel lang de kracht en gezondheid krijgt om dit werk te mogen doen •

Marian met de kinderen in Olebu

reisverslag gina en lizette

Even voorstellen: wij zijn Lizette en Gina. We wonen in Goes en werken op de spoedeisende hulp in het Admiraal De Ruyter Ziekenhuis. Buiten collega's zijn we ook vriendinnen die geen moment getwijfeld hebben dit avontuur samen aan te gaan. Al ver voor 19 november zijn onze voorbereidingen voor onze trip naar Ghana begonnen.

Op 19 november vertrekken we met het vliegtuig vanaf Brussel. De reis verloopt voorspoedig. Eenmaal aangekomen in Accra staan Vida en Sissy ons op te wachten. Vida brengt ons langs de gekleurde kraampjes, door het drukke toeterende verkeer naar het huis van Marleen. We worden voorgesteld aan de kinderen en na het eten rijden we naar de kliniek waar we de komende tijd zullen verblijven.

De volgende dagen worden we voorgesteld aan de medewerkers van de kliniek, leren we hoe er gewerkt wordt en steken we waar we kunnen de handen uit de mouwen om bij te springen. Wat een mooie mensen leren we kennen. We zien het verschil tussen de zorg in Nederland en Ghana. We beseffen dat er een wereld van verschil is aan medische apparatuur en middelen maar ook dat het geen verdienste is om geboren te worden in een welvarend land maar een kwestie van geluk.

In de kliniek wordt medische zorg geboden

Wachtenden bij de kliniek in Olebu

Na overleg met Marleen beslissen we ook naar het noorden te vliegen om de family care en de microkrediet projecten daar te volgen. Maandag 25 november vliegen we naar Tamale. We rijden samen met Marleen en Huub verder naar Chera.

Daar zien we de projecten die door Onyame gesteund worden. We zien de mensen achter de projecten, de middelen die er zijn en hoe die maximaal ingezet worden. Wat een mooie hartelijke mensen. Overal zijn we meer dan welkom.

We rijden naar de dorpen en lopen daar de medische visite. Tijdens een visite is een bevalling gaande waar we met Marleen mee mogen kijken. We mogen ervaren hoe vroedvrouwen de bevallingen begeleiden. Ook zien we hoe dochters door de vroedvrouwen worden opgeleid om hun taak te zijner tijd over te nemen.

28 november vertrekken we van Chera naar Sandema. In Sandema verblijven we in het opvanghuis van Onyame. Hier leren we onze Foster kinderen kennen. We zijn blij dat we wat voor ze kunnen betekenen, voor nu maar ook voor later.

Vanuit Doninga volgen we de family care en microkrediet projecten. Mooi om te zien hoe de vrouwen werken aan hun toekomst, hoe de mogelijkheden gecreëerd worden en hoe de vrouwen een hechte groep met elkaar vormen.

30 november zijn we terug in Accra. Tijd om afscheid te nemen van Marleen. Hiervoor kijk ik in mijn dagboek om de juiste woorden te vinden. Hier staat: "ik kan het niet onder woorden brengen hoe mooi en geweldig ik het vind wat Marleen doet." Ik denk dat ik hier mijn gevoelens wel duidelijk mee gemaakt heb.

Het is fijn iedereen weer te zien in Olebu. We lopen de laatste dagen mee in de kliniek. Ronden onze projecten af en bereiden ons voor op de terugreis. We nemen afscheid van al die mooie mensen die we hebben leren kennen. We hebben veel materiaal kunnen inzamelen voor vertrek naar Ghana maar dat is niets vergeleken met wat we mee terug nemen naar Nederland. Onze koffers zijn leeg maar onze harten lopen over.

Onyame... heel hartelijk dank en tot de volgende keer. We komen graag terug! •

ondertussen in nederland

muziekmiddag

Op zondag 8 maart was er weer de jaarlijkse muziekmiddag in de Mozeskerk in Biezelingse. Het was een mooie, sfeervolle en heel gezellige middag, met optredens van Koor en Combo Nova Musica onder leiding van Stoffelien den Dekker en de 16+ band van 18-hoog. Deze band wordt gevormd door jongeren van de PKN-gemeente Kapelle-Biezelingse-Eversdijk. De muziek was erg mooi en zeer gevarieerd. Echt genieten.

En natuurlijk was er ook iets te drinken met wat lekkers, een verloting, een collecte voor de stichting en de kraam met Ghanaese producten. Marleen gaf een presentatie en vertelde over de voortgang van de projecten in Ghana.

Mede dankzij de bedrijven die deze middag sponsorden werd er € 6.094,10 opgehaald. Een schitterend bedrag. Gelukkig kon deze middag doorgaan. Een week later was alles anders. Allen die hieraan bijgedragen en meegewerkt hebben heel hartelijk dank •

shea butter store

Joke Hospes verkoopt Shea Butter uit Ghana in Nederland. Het wordt geproduceerd door vrouwen in een achterstandspositie uit het noorden van Ghana. De vrouwen maken gebruik van een microkrediet verleend door Stichting Onyame. Onlangs is door Niels Braamse een webshop gerealiseerd om de Shea Butter te kunnen verkopen. Alle opbrengsten van deze webshop gaan naar Stichting Onyame.

Shea Butter is een plantaardig vet/boter met een nootachtige geur, gewonnen uit de vrucht van de Afrikaanse Karitéboom. Het is te gebruiken voor een veelvoud van doeleinden: als huidcrème, lipbalsem, zonbescherming, anti-aging crème, bij zwangerschapsstriae, dode haarpunten, eczeem, psoriasis, littekens, wonden en insectenbeten.

Onyame dankt Joke en Niels voor dit mooie initiatief. Bestellen kan via sheabutterstore.nl

van het bestuur

Het zijn bizarre tijden. Ik denk dat niemand zich een samenleving zoals die nu is had voor kunnen stellen: nagenoeg geen (familie)bezoek en als het er is dan 1,5 meter afstand, niet naar kerk, geen verjaardagsfeestje, geen concerten, niet shoppen. Wat wij het meest missen zijn de sociale contacten.

Ook wij als bestuur vergaderen niet maar communiceren via telefoon, whatsapp en mail. Binnenkort toch een keer bij elkaar komen om de situatie in Ghana te bespreken, maar dan wel op 1,5 meter van elkaar. En wij hier in Nederland hebben dan nog geen totale *lockdown*. In veel andere landen is dat anders en zijn de maatregelen nog ingrijpender.

Ook in Ghana zijn de gevolgen van de corona crisis te merken. Als we de kaart bekijken dan zijn er begin mei zo'n 3000 besmettingen en zijn 16 mensen aan de gevolgen van het virus overleden. Maar wat zegt dat: er is nauwelijks testmateriaal en sterven mensen zonder dat dit toegewezen wordt aan het virus.

De scholen zijn al weken gesloten, wat betekent dat de kinderen van onze opvanghuizen ook thuis zijn. De kinderen in Olebu (in de buurt van Accra) krijgen van school af en toe opdrachten via internet. Twee grotere jongens helpen de kleineren daarmee. Ook hebben we een TV waar educatieve programma's op uitgezonden worden. De huismoeder, Sarah, volgt een beroepsopleiding in boekhouding en is nu ook beperkt tot lessen en examens via internet, wat zeer frustrerend is, vanwege de slechte verbindingen. Voor haar laatste examens zal ze een plaats in de stad opzoeken, waar hopelijk een betere verbinding zal zijn.

De kinderen van het opvanghuis in Sandema zijn door onze medewerkers mee naar Doninga genomen, omdat in Sandema niet voorkomen kon worden dat andere kinderen af en aan liepen om op ons terrein te spelen. In Doninga is echter geen elektriciteit, internet, TV, etcetera, en is het dus een beetje behelpen. De kinderen vermaken zich met voetballen, kleuren, spelletjes en quizen.

De angst voor Corona is groot, maar tot nu toe is er, voor zover wij weten, niemand van onze projecten ziek geworden door het virus.

Er is tijdelijk een *lockdown* geweest in de grote steden Accra en Kumasi. Deze is nu opgeheven. Veel mensen zijn zonder werk komen te zitten door deze *lockdown* en andere beperkende maatregelen. Er zijn veel mensen uit het noorden, die in het zuiden werkten, teruggekeerd zonder geld en inkomen. In het noorden speelt ook dat marktactiviteiten zeer beperkt zijn en dat de handel met het buurland Burkina Faso stil is komen te liggen. Dit heeft tot gevolg dat de voedselprijzen fors gestegen zijn. Daar bovenop is door hevige regenval een deel van de oogst mislukt en zijn vele woningen zwaar beschadigd, vooral de lemen hutten van de allerarmsten.

We volgen de ontwikkelingen nauwgezet en hebben frequent contact met het bestuur van Foundation Onyame in Ghana en de medewerkers in de projecten. Zij zullen aangeven waar en welke hulp nodig is en wij staan paraat om deze hulp, voor zover mogelijk, te geven. Dit blijft niet alleen beperkt tot 'onze eigen' mensen. We bidden en hopen dat deze crisis snel voorbij mag zijn •

bijeenkomst holland ghana platform

Het Holland Ghana Platform (HGP) bestaat uit zo'n 15 verschillende Nederlandse organisaties die actief zijn in (Noord-)Ghana. Elk jaar komt het HGP bij elkaar om elkaar op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in Ghana, ideeën en praktische ervaringen uit te wisselen, om te bekijken waar we elkaar kunnen helpen en vooral ook voor de gezelligheid. Het is ieder jaar weer een fijne bijeenkomst met bekende gezichten.

Het voorzitterschap en secretariaat rouleert. Dit jaar waren wij aan de beurt. Omdat de deelnemers uit alle windstreken van het land komen (met Kapelle in Zeeland en Roden in Groningen als uitersten) wordt de bijeenkomst meestal in het midden van het land gehouden. Dit keer in Ede, bij organisatie Pompen is Leven. Het was een goede en leerzame bijeenkomst •

nieuw bestuurslid foundation onyame

Ik wil mezelf graag introduceren als bestuurslid van Foundation Onyame in Ghana. Mijn naam is Stephen Alampong en ik woon in Sandema. Ik ben 57 jaar, weduwnaar en heb vier kinderen – drie dochters en een zoon. Alle vier hebben ze een beroepsopleiding afgerond.

Ik ben voorganger van de Good News Bible Church in Sandema. Van beroep ben ik aannemer

en heb uiteenlopende bouwkundige projecten, zowel voor de overheid als voor particulieren, met succes uitgevoerd.

Als een kerkleider in de Good News Bible Church heb ik gelegenheid gehad om op

verschillende niveaus van humanitaire besturen en comités mee te werken. Dat ik nu lid ben van het bestuur van Foundation Onyame, is opnieuw een geschikte manier om bij te kunnen dragen aan het welzijn van weduwen, en de levens van de armsten en meest behoeftigen van onze gemeenschap te helpen verbeteren.

Ik heb ervaring op kunnen doen in het werk met dorpen door het coördineren van het SIM (een zendingsorganisatie, onder andere werkzaam in Ghana) 'Water Project' en 'Relief Project' en andere filantropische instellingen buiten de kerk. Het is een grote eer om nu ook Foundation Onyame te kunnen dienen tot eer en glorie van God.

Ik ben zeer vereerd om deel te mogen zijn van deze geweldige gelegenheid om levens positief te beïnvloeden en om God te eren •

Stephen Alampong

over stichting onyame

Al 16 jaar werkt stichting Onyame in Ghana aan armoedebestrijding. We werken vanuit de overtuiging dat God overall is en ons aanmoedigt om samen aan een betere wereld te werken. We zijn in Ghana actief op het gebied van landbouw, gezondheidszorg, scholing en microkredieten. Verder willen we de mensen in Europa bewust maken van en betrekken bij ontwikkelingswerk. De projecten in Ghana worden gecoördineerd en begeleid door Marleen van Iwaarden-van Asselt. Onyame heeft zowel in Nederland als in Ghana een bestuur om haar te ondersteunen.

blijf op de hoogte!

De nieuwsbrief van Onyame verschijnt twee keer per jaar. Een adreswijziging of uitschrijving voor deze nieuwsbrief kunt u doorgeven via info@onyame.nl of telefonisch via 0113-341167.

Kijk ook eens op **onyame.nl** en op **facebook** (Onyame Ghana) voor de meest actuele informatie.

samenstelling bestuur

<i>voorzitter</i>	Wim Loomans
<i>penningmeester</i>	vacant
<i>secretaris</i>	Gerda Dousma
<i>algemene leden</i>	Tineke Lucasse Ronald Wagenaar

contact

<i>e-mail</i>	info@onyame.nl
<i>telefoon</i>	0113-34 11 67
<i>IBAN</i>	NL62 RABO 0380 5469 14 t.n.v. Stichting Onyame
<i>RSIN</i>	812 694 958